

מעדותה של מרים בין על החיים במחנה שטוטהוף

בין מרים (מירה), ילידת וידז (Widze), ליטא, 1928. ליטא יחד עם שכנותיה לטביה ואסטוניה על חוף הים הבלטי היו עצמאיות עד שסופחו ע"י ברה"מ ב-1940. ב-22 ביוני 1941 פלשה גרמניה לברה"מ. לאחר הכיבוש הגרמני הוקם גטו וידז, בו רוכזו יהודים מכל הסביבה בתנאי רעב. העדה החלה להבריח מזון לגטו, אך הועברה משם לעבודות כפייה בליטא. מאוחר יותר גורשה העדה יחד עם אביה ואחותה למחנה מזאפרקס (Mezaparks), בו מצא אביה את מותו. עם התקרבות הרוסים הועברה למחנה שטוטהוף ליד דנציג, ומאוחר יותר צעדה בצעדת המוות עד להמבורג.

כנראה שהרוסים התחילו ללחוץ להגיע קדימה. יום בהיר אחד לקחו אותנו הכניסו אותנו לאוניות, זה לא אוניות, כמו שיש לדייגים יש להם גם כן משהו כזה [סירות], שדייגים שיש להם הרבה דגים והם אוספים בזה. הכניסו קבוצות קבוצות והעבירו אותנו לדנציג (Danzig), דנציג זה פולניה. מדנציג היה שם שטוטהוף (Stutthof), מחנה ריכוז ענק. במחנה הריכוז הזה היה שם המון אנשים לא רק יהודים, אנחנו פגשנו שם צוענים, צועניות, אנחנו נפגשנו רק עם נשים, גברים היו באותו הזמן אבל לחוד. היו שם צועניות, היו שם כל מיני, היו רוסיות, היו גם גרמניות שכנראה אני לא יודעת מה החטא שלהם, אבל לכל אחד היה השם של הלאום. שם היה משהו איום, שם כל הזמן הזאת, הלאגרפיה הררית [= אסירה ממונה על המחנה] היתה מרביצה, זה היה גיהנום, גיהנום. המון אנשים מה עשו כל היום? עמדו, מוציאים אותך החוצה, עומדים באפל [=מסדר], עשרה כמויות ועומדים מהבוקר עד הערב. כאן שוב אחותי אמרה "זה לא יכול להיות, אנחנו לא נעשה את זה, לא נחיה ככה, אנחנו צריכים לחפש איך לצאת מכאן". איך אתה יכול לצאת? "אם יקראו לעבודה אנחנו נלך". וכאן התחילו כל מיני ראשית, שבאנו ישבנו שם בחול ושם עברו מליטא משאגרד, מקובנה מהגטאות עברו לפנינו כבר נכנסו, אז כמו שאתה יושב בחול ואין לך מה לעשות אתה רק עושה ככה, ואתה מוצא שם כל מיני דברים. בשביל לא לתת לגרמנים- היהודים השאירו בחול, או שחשבו שהם יצאו הם יוכלו להוציא את זה בחזרה. היו שם שעונים, היה שם כסף, שרשראות, כל מיני דברים. אנחנו, אף אחד לא לקח שום דבר, אנחנו כבר ידענו שאסור שיהיה לך, שום דבר לא יישאר שלך, אנחנו כבר כמה שנים עברנו את הדברים האלה, לא נגענו בזה. אח"כ הכניסו אותנו. אומרים לצאת החוצה, בדלת עומדים עם מקלות, לא מקלות, זה משהו שהגרמניות והלאגרפיה הררים היהודיות החזיקו, זה גומי בפנים זה היה משהו קשה שחור וברזל והגומי עוטף את כל זה. כשחטפנו מזה לא קל היה, זה כאבי תופת, ... אבל זה אני עוד אספר לך. אחותי כל הזמן אמרה ללכת ולא לחטוף מכות, מקבלים מכה מאבדים דם זה נגמר. אז ככה

ששמרנו מאד מרחק, לא נדחפנו לאוכל, לא נדחפנו לכל מיני דברים, הפסדנו הרבה, אבל חיינו. הפסדנו הרבה לא פעם את המים שנותנים שכולם נדחפים ושהגענו כבר לא היה שום דבר, אבל לא קיבלנו מכות.

ושם היינו די הרבה זמן אבל מה, בדלת אתה לא יכולת לצאת. אני עד היום שואלת את אחותי עד היום, "איך אנחנו שתינו יצאנו?" באה פקודה: "במשך חמש דקות כולם לצאת" וזה דלת אחת, ואנחנו בקומה שלישית, אנחנו מקומה שלישית אני ואחותי דרך החלון, איך הגענו החוצה אני לא יודעת, קפצנו שתינו, בעד זה ששם עשו מכות רצח. היו בעד זה שהיו צריכים במשך חמש דקות, היינו מאות בתוך הצריף הזה, איך אפשר לצאת, אז זו הזדמנות לתת על הראש, לתת מכות, ואח"כ אתה הולך לקרימטוריום. אז במקום ללכת לדלת אנחנו יצאנו דרך החלון, זה לא היה קומה, זה רק קומה שלישית איפה שישנו, זה בית קומה אחת, כמו זה אחד, שתיים שלוש, אז משם קפצנו דרך החלון ויצאנו. שם היו הרבה הרוגים באותו היום.

מקור: ארכיון יד ושם 0.3/8710